

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд
Број: 6/0-02-471/2021-6
Датум: 21. јул 2021. године

Објављени текст не садржи заштићене или изостављене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите, а изостављени подаци ознаком XXX.

Председник Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 37. став 2. и члана 65. став 5. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13), и члана 2. став 1. тачка б) Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“, број 49/11), одлучујући по пријави концентрације број 6/0-02-471/2020-1, коју је 1. јуна 2020. године поднело привредно друштво Telekom Srbija a.d., Beograd, са седиштем на адреси Таковска 2, Београд, преко пуномоћника Вука Лековића, из адвокатске канцеларије Gesić Law, Николе Спасића 2, Београд, дана 21. јула 2021. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем појединачне контроле од стране привредног друштва Telekom Srbija a.d., Beograd, са седиштем на адреси Таковска 2, Београд, матични број 17162543, над пословањем Јавног предузећа Пошта Србије Београд, са седиштем на адреси Таковска 2, Београд, матични број 07461429, које се односи на пружање малопродајних услуга приступа интернету и дистрибуције медијског садржаја, куповином дела кабловско дистрибутивног система и електронске комуникационе опреме Радне јединице „Пошта Нет“.

II УТВРЂУЈЕ СЕ се да је подносилац пријаве, привредно друштво Telekom Srbija a.d., Beograd, дана 7. јуна 2021. године, уплатио износ од XXX динара на рачун Комисије за заштиту конкуренције, што представља динарску противвредност прописаног износа за издавање решења о одобрењу концентрације у скраћеном поступку према средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате.

Образложење

Привредно друштво Telekom Srbija a.d., Beograd, са седиштем на адреси Таковска 2, Београд, матични број 17162543 (даље у тексту: Telekom Srbija или подносилац пријаве), поднело је 1. јуна 2021. године, преко пуномоћника, адвоката Вука Лековића, пријаву концентрације која је заведена под бројем 6/0-02-471/2020-1 (даље у тексту: пријава). Комисији је достављена и допуна пријаве заведена под бројем 6/0-02-471/2020-4 од 21. јуна 2021. године.

Комисија за заштиту конкуренције (даље у тексту: Комисија) је на основу свих чињеница које проистичу из садржаја поднете пријаве, утврдила да је пријава потпуна и поднета у складу са Законом о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон) и са чланом 2. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, број 5/16). У списима

предмета се налази доказ о извршеној уплати, којим се потврђује да је уплаћен прописани износ за издавање акта Комисије, што је утврђено у ставу II диспозитива.

На основу члана 45. Закона, подносилац пријаве је поднео Комисији захтев за заштиту одређених података садржаних у пријави концентрације. Комисија ће о овом захтеву одлучити посебним закључком о заштити података.

Учесници у концентрацији

Подносилац пријаве, привредно друштво Telekom Srbija, као матично друштво истоимене групе друштава, регистровано је у форми акционарског друштва за обављање делатности кабловских телекомуникација (шифра делатности: 6110). Највећи акционар и контролор друштва Telekom Srbija је Република Србија, која поседује 58,10% акција овог друштва, 20% акција је у сопственом власништву овог друштва, док су власници преосталих акција мањински акционари. Пословне активности овог друштва обухватају широки асортиман услуга из домена телекомуникација, попут услуга домаћег и међународног фиксног и мобилног телефонског саобраћаја, транзитирања саобраћаја, услуга преноса података, закупа линија, додатних услуга у области мобилне телефоније, интернета и мултимедијалних услуга. Поред ових услуга, ово друштво пружа и услуге у области закупа, изградње, управљања и заштите телекомуникационе инфраструктуре, издаје телефонске именике, пружа услуге позива преко оператора и услуге коришћења електронског именика у области фиксних телефонских услуга. Поседује лиценце за мобилну и фиксну телефонију, за фиксни бежични приступ, а уписано је као оператор у евиденцију коју води Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (даље у тексту: РАТЕЛ) и за услуге приступа широкопојасној мрежи, интернет услуге, услуге дистрибуције медијских садржаја и др.

Графички приказ и листу зависних друштава у саставу Телеком групе, регистрованих у Републици Србији и изван њене територије, подносилац је као саставни део пријаве концентрације, доставио Комисији и они се налазе у списима предмета.

Спровођењем концентрације, подносилац пријаве ће стећи појединачну контролу над пословањем Јавног предузећа Пошта Србије Београд, са седиштем на адреси Таковска 2, Београд, матични број 07461429 (даље у тексту: Пошта Србије), које се односи на пружање малопродајних услуга приступа интернету и дистрибуције медијског садржаја, куповином дела кабловско дистрибутивног система и електронске комуникационе опреме Радне јединице „Пошта Нет“ овог јавног предузећа (даље у тексту: Пошта Нет или циљно пословање).

Пошта Србије послује у правној форми јавног предузећа основаног од стране Републике Србије, док је Радна јединица „Пошта Нет“ огранак у њеном саставу који нема правни субјективитет. Радна јединица „Пошта Нет“ је огранак друштва Пошта Србије, регистрован у улици Катићева 14-18, Београд, за делатност 6110 - кабловске телекомуникације. Пошта Србије је највећи инфраструктурни и логистички пословни систем у земљи који покрива целокупну територију Републике Србије. Ово предузеће пружа универзалне поштанске услуге и поседује ексклузивно право на обављање резервисаних услуга у оквирима одређених лимита по маси и цени, које гарантује држава.

Циљно пословање обухвата имовину Поште Србије која се односи на:

- 1) комплетну коаксијалну мрежу, са припадајућим коаксијалним чвориштима;
- 2) приступне оптичке каблове за повезивање оптичких чворишта;
- 3) комплетну терминалну опрему укључујући кабловске модеме, STB уређаје, СА модеме и сл;
- 4) опрему из HUB-ова, као што су CMTS уређаји, опрема за обраду и дистрибуцију видео сигнала, припадајуће оптичке платформе за дистрибуцију видео сигнала и сл; и
- 5) другу електронску комуникациону опрему која буде усаглашена у оквиру трансакционог документа (даље у тексту: циљна имовина).

Дистрибутивна мрежа циљног пословања се у највећем делу састоји од оптичко-коаксијалне инфраструктуре и распрострањена је у Београду, Новом Саду, Суботици, Смедереву, Палићу, Бајмоку, Сремским Карловцима, Убу и Сокобањи. У Великој Плани и Чантавиру налази се коаксијална КДС мрежа. Малопродајна мрежа циљног пословања се састоји од седам продајних места која су у директној надлежности Пошта Нет-Београд (три продајна места), Нови Сад (једно), Суботица (једно), Смедерево (једно), Сокобања (једно).

Опис трансакције и акт о концентрацији

Предметна трансакција се односи на стицање дела кабловско дистрибутивног система и електронске комуникационе опреме Радне јединице „Пошта Нет“ која послује у оквиру друштва Пошта Србије и служи пословању на тржиштима услуга широкопојасног приступа интернету и дистрибуције медијског садржаја од стране друштва Telekom Srbija.

Потписивањем Меморандума о разумевању од 31. маја 2021. године, заведен под бр. 2021- 90340/1 код друштва Пошта Србије, односно бр. 224006/1-2021 код друштва Telekom Srbija („Меморандум“), друштво Telekom Srbija и Пошта Србије су изразили озбиљну намеру да отпочну са преговорима ради стварања услова за испуњење предложене трансакције. Чланом 3.1. Меморандума дефинисано је да ће предметна трансакција бити регулисана [...].

Према наводима у пријави, предметна трансакција [...]. Комисија је изнете наводе третирао као податке информативног карактера, и није их ценила приликом оцене настанка концентрација и оцене да ли се ради о ограничењима која су неопходна за спровођење концентрације и непосредно се на њу односе, с обзиром на то да још није закључен коначан трансакциони документ којим би биле регулисане наведене услуге и да подносилац пријаве изричито не захтева оцену таквих ограничења. С тим у вези, у тренутку одлучивања по пријави предметне концентрације, Комисија не може да се одреди у односу на одредбе тзв. „трансакционог документа“ које се начелно односе на будуће пословне односе између подносиоца пријаве и власника циљног пословања, будући да нема коначна сазнања о томе како ће ти комерцијални односи бити уређени. Комисија закључује да концентрација настаје стицањем појединачне контроле од стране подносиоца пријаве над циљним пословањем.

Услови за подношење пријаве

Из свега наведеног произлази да предметна трансакција представља концентрацију у смислу члана 17. став 1. тачка 2) Закона. Учесник на тржишту који стиче контролу има

обавезу пријаве концентрације у смислу члана 61. Закона, што је утврђено увидом у податке о приходима и у финансијске извештаје учесника у концентрацији. Из података о укупним годишњим приходима учесника у концентрацији оствареним на светском тржишту и на тржишту Републике Србије који су достављени Комисији, проистиче да су ови приходи виши од износа остварених укупних годишњих прихода из члана 61. Закона, што значи да је постојала обавеза пријаве предметне концентрације. Пријава је поднета у складу са чланом 63. став 2. Закона.

Релевантно тржиште

Релевантно тржиште одређено је у складу са чланом 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште представља територију на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Подносилац пријаве је у складу са активностима учесника у концентрацији на тржишту Републике Србије, предложио да се за потребе овог поступка дефинишу следећа релевантна тржишта производа:

- малопродајно тржиште пружања услуга фиксног широкопојасног приступа интернету,
- малопродајно тржиште пружања услуга дистрибуције медијских садржаја.

Комисија је на основу података садржаних у пријави, прихватила предложену дефиницију релевантног тржишта производа подносиоца пријаве, из разлога што она у потпуности одражава подручја активности учесника у концентрацији, а нарочито циљног пословања као предмета стицања контроле, што је у складу са досадашњом праксом у раду Комисије. Техничке карактеристике сваког од дефинисаних релевантних тржишта, уз уважавање принципа технолошке неутралности, детаљније су објашњене у делу образложења посвећеном анализи ефеката ове концентрације.

У погледу релевантног географског тржишта подносилац пријаве је, позивајући се на праксу Комисије и решења донета у области телекомуникација, предложио да се релевантно тржиште производа дефинише на националном нивоу, односно као читава територија Републике Србије, што је Комисија и прихватила, у складу са чланом 6. став 3. Закона.

Оцена ефеката концентрације

Приликом оцене ефеката концентрације, Комисија је користила агрегатне податке о укупном броју корисника сваке од ових услуга на нивоу Републике Србије и показатеље тржишног удела Телеком групе друштва на сваком од дефинисаних релевантних тржишта за 2020. годину, из РАТЕЛ-овог Прегледа тржишта електронских комуникација у Републици Србији за четврти квартал 2020. године (у даљем тексту: Преглед тржишта за четврти квартал 2020. године), објављеног на сајту

ове агенције.¹ Осим тога, коришћени су и подаци о броју корисника предметних услуга учесника у концентрацији у 2020. години који су достављени у пријави.

Приступ широкопојасном интернету са фиксне локације према технологији дистрибуције може се остварити на следеће начине: путем бакарне парице (xDSL), путем кабловских мрежа, путем оптичких влакана, путем фиксних бежичних мрежа (Homebox, WiMAX, Wi-Fi, Hot-Spots), путем мобилних мрежа (преко USB модема). Са друге стране, широкопојасни приступ интернету путем мобилних (3G, 4G) и других технологија сматра се технологијом алтернативног приступа. Отуда се тржиште пружања услуга широкопојасног приступа интернету помоћу технологија фиксног приступа може сматрати одвојеним тржиштем, што је у складу са досадашњом праксом Комисије и Европске комисије. Комисија је пружање услуге фиксног приступа широкопојасном интернету посматрала као јединствену, без обзира на врсту мреже/технологије преко које се услуга пружа, односно као технолошки неутралну. Телеком група друштва у пружању ове врсте услуга користи већи број расположивих технологија (бакарне парице, кабловску мрежу, оптичка влакна, фиксне бежичне мреже итд.), док циљно пословање ове услуге пружа коришћењем оптичко-коаксијалне и коаксијалне мреже.

Према подацима из раније поменутог РАТЕЛ-овог Прегледа тржишта за четврти квартал 2020. године, који су коришћени приликом анализе ефеката ове концентрације, укупан број корисника ове врсте услуга у Републици Србији износио је око 1,72 милиона. Према критеријуму броја претплатника на националном тржишту, Телеком група друштва има тржишни удео од око 53,5%, док је тржишни удео циљног пословања износио око 1,2%. Након реализације пријављене концентрације, тржишни удео Телеком групе друштва на националном тржишту износиће око 54,7%. Највећи конкуренти на овом тржишту у 2020. години били су друштва у саставу SBB групе, Orion Telekom Grupa, Sat Trakt и Beotelnet ISP.

Приликом оцене ефеката ове концентрације, Комисија је анализирали могућности супституције, како на страни понуде, тако и на страни тражње. Малопродано тржиште пружања услуга широкопојасног приступа интернету је услед све бржег напретка технологије, изразито динамично тржиште. Приступ интернету некада је био ограничен поседовањем бакарне парице, односно фиксном телефонијом. Данас осим ове, постоје многе друге брже и ефикасније технологије, о чему је било више речи у претходном делу текста. Све ово говори у прилог ставу да на страни понуде, садашњи и потенцијални оператори, ову услугу корисницима могу понудити на више алтернативних начина, од чијег избора ће наравно зависити и сам квалитет и цена ових услуга. Даљи развој технологије оптичких каблова и мобилних мрежа, учиниће ове услуге још атрактивнијим, доступнијим и бржим. Када је реч о могућности супституције на страни тражње, Комисија је закључила да реализација ове концентрације неће битно утицати на конкуренцију. Корисници услуга интернета циљног друштва имају могућност да уместо овог друштва изаберу неког другог провајдера интернет услуга (променом оператора фиксне телефоније, избором неког другог оператора који ове услуге пружа својом кабловском инфраструктуром или Wireless технологијом). Приближно исте могућности имаће и након реализације ове концентрације.

¹ https://www.ratel.rs/uploads/documents/empire_plugin/Kvartalni%20pregled%20podataka%20Q4%202020.pdf.

Из свега претходно наведеног, Комисија је закључила да предметна концентрација на малопродајном тржишту пружања услуга фиксног широкопојасног приступа интернету, неће изазвати негативне хоризонталне ефекте, с обзиром на релативно мали тржишни удео циљног пословања, као и на могућност супституције на страни понуде.

Услуга дистрибуције медијског садржаја подразумева електронску комуникациону услугу дистрибуције медијског садржаја коју, независно од технологије преноса, пружа оператор претплатницима преко електронских комуникационих мрежа. Најзаступљеније су следеће технологије: путем KDS-а (кабловске дистрибутивне мреже, у аналогном, а у последње време углавном у дигиталном облику), MMDS-а (Multichannel Multipoint Distribution System - фиксне бежичне мреже), путем DTH технологије (Direct to the home - технологија која за пружање услуге дистрибуције медијских садржаја користи сателит), путем IPTV технологије (Internet Protocol Television, која се базира на употреби јавне фиксне телефонске мреже уз коришћење xDSL модема и/или на употреби оптичке мреже - FTTH) и коришћењем дигиталне терестријалне мреже, односно телевизијске технологије – Digital Terrestrial Television (даље у тексту: DTT). Комисија је пружање услуге дистрибуције медијског садржаја посматрала као јединствену, без обзира на врсту мреже/технологије преко које се услуга пружа, односно као технолошки неутралну. Телеком група друштва је присутна у дистрибуцији медијских садржаја преко већег броја технологија којима располаже (IPTV, DTT, FTTH технологије, кабловске мреже, DTH), док циљно пословање ове услуге пружа коришћењем оптичко-коаксијалне и коаксијалне мреже.

Према подацима из РАТЕЛ-овог Прегледа тржишта за четврти квартал 2020. године, који су коришћени приликом анализе ефеката ове концентрације, укупан број корисника ове врсте услуга у Републици Србији износио је око 2,12 милиона. Према критеријуму броја претплатника на националном тржишту, Телеком група друштва има тржишни удео од око 45,9%, док је тржишни удео циљног пословања износио око 2,7%. Након реализације пријављене концентрације, тржишни удео Телеком групе друштва на националном тржишту износиће око 48,6%. Највећи конкуренти на овом тржишту у 2020. години били су друштва у саставу SBV групе и Sat Trakt.

Приликом оцене ефеката концентрације, Комисија је и на овом релевантном тржишту анализирали могућности супституције, како на страни понуде, тако и на страни тражње. Малопродајно тржиште пружања услуга дистрибуције медијског садржаја се такође може окарактерисати као изразито динамично тржиште, услед све бржег напретка технологије и њене примене у пружању ове врсте услуга. Овде се нарочито мисли на дистрибуцију медијског садржаја путем DTH, DTT и IPTV технологије. Очекивања су да ће у наредном периоду све значајнију улогу у пружању ове врсте услуга имати оптички каблови и OTT (Over The Top – технологија дистрибуције мултимедијалног садржаја путем интернета), услед њихових предности по питању капацитета и брзине преноса садржаја. На домаћем тржишту корисницима су већ доступне поједине услуге из домена OTT технологије (Pink klik, EON, итд.). Све ово говори у прилог ставу да на страни понуде, садашњи и потенцијални оператори, ову услугу корисницима могу понудити на више алтернативних начина, од чијег избора ће наравно зависити и сам квалитет и цена ових услуга. Када је реч о могућности супституције на страни тражње, Комисија је закључила да реализација ове концентрације неће битно утицати на конкуренцију, јер корисници ове врсте услуга имају могућност да бирају друге оператере, односно дистрибутере, а приближно исте могућности имаће и након реализације ове концентрације.

Анализирајући хоризонталне ефекте ове концентрације, Комисија је закључила да њена реализација неће изазвати негативне ефекте на малопродајном тржишту пружања услуга дистрибуције медијских садржаја, с обзиром на релативно мали тржишни удео циљног пословања, као и на могућност супституције на страни понуде.

Имајући све претходно наведено у виду, Комисија је закључила да предметна концентрација након своје реализације неће изазвати негативне ефекте ни на једном од дефинисаних релевантних тржишта, те да не постоји забринутост у погледу било ког критеријума за оцену дозвољености концентрације из члана 19. Закона. Из тог разлога је одлучено као у ставу I диспозитива овог решења.

Одлука у ставу II диспозитива решења донета је применом члана 65. став 5. Закона и члана 2. став 1. тачке б) Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у обрачунској години која претходи години у којој је концентрација пријављена.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана достављања решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама (Службени гласник РС, бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 и 106/2015 и 95/2018).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић, с.р.